

הארץ Labels

העיתונות הישראלית מראשית ההתיישבות

ההתיישבות בארץ ישראל לא החלה בתאריך מדויק וכך גם התקשורת, אבל בהחלט ניתן להצביע על כמה עיתונים שהשפיעו על החברה, התרבות והממשלה מאז הקמת המדינה ועד היום. הנה הסקירה המלאה

15:20 24.07.2017
תוכן שיווקי, עכבר העיר

צילום: Andrius Aleksandravicius | Dream

חלק בלתי נפרד מהתרבות מאז ומתמיד. עיתונים

קצת קשה לעקוב אחר המועד המדויק שבו נכתב העיתון הישראלי הראשון, כי עיתונים יהודיים פורסמו בתפוצות לאורך תקופות שונות, אך ניתן בהחלט לזהות את המגמות. במקביל, גם ההתיישבות בארץ ישראל לא ממש החלה בתאריך מדויק והעיתונים ליוו את מאמצי ההקמה של היישוב היהודי עוד הרבה לפני שבנימין זאב הרצל נכנס לתמונה.

לפי מפעל התייעוד ונתוני הספרייה הלאומית, העיתון שמבשר את העיתונות היהודית החדשה נקרא "המאסף" והוא יצא לאור באופן לא סדיר בשנים 1811-1783. הוא פורסם באותה תקופה בגרמניה, ברחבי האימפריה הרוסית ובפולין ובו הטיפו ללימודי חול, השתלבות אזרחית בסביבה ויחס חדש מצד היהדות המסורתית למדעים ולאמנויות.

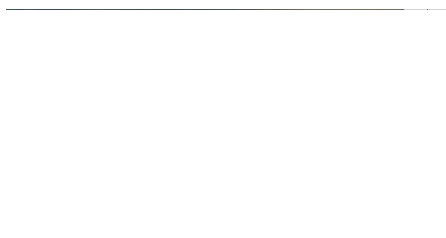
העיתונים שהגיעו לאחר מכן כבר היו קונבנציונאליים יותר ותמכו מטבע הדברים בהקמת היישוב העברי בארץ ישראל. כך למשל החל השבועון ההונגרי Egyenlőség ("שוויון") לצאת לאור ב-5 בנובמבר 1882, בעוד העיתון "הזמן" שמטרתו המוצהרת הייתה "להילחם בממשלה הרוסית בשל יחסה הרע לעם ישראל" פורסם בשנים 1903-1915. עיתון מפורסם יותר כמו "הצבי" בעריכתו של אליעזר בן יהודה יצא לאור בארץ ישראל העות'מאנית ופורסם בשנים 1884-1902 לפני שהושבת ופורסם שוב בשנים 1908-1915.

העלייה הראשונה, השנייה והשלישית במבט מעבר לים

כבר מראשית ההתיישבות בארץ ישראל היו עיתונים ישראלים שליוו מרחוק את המתרחש בארץ הקודש. בשנת 1875 לדוגמה נוסד העיתון היהודי הסלוניקאי החשוב ביותר, "לה איפוקה", ובקרב עיתונות הלאדינו הוא היה בזמנו שני רק לעיתון "איל טיימפו". בתחילת דרכו הופיע "לה איפוקה" בין פעם לפעמיים בשבוע ולאחר מכן הפך לעיתון יומי.

גם בפולין לא קפאו על השמרים ואנשי התקשורת עם אוריינטציה לישראל החלו לפרסם את העיתון "גלים". בשנים 1929-1930 עסקו עורכי העיתון, שיצא לאור בוילנה, בכל מה שקורה בהתיישבות היהודית ובנושאים שעניינו גם את יהודי הגולה. העיתון "גלים" יחד עם עיתונים אחרים באירופה תמכו בהתיישבות בארץ ישראל ועודדו את ממשלות העולם לתת ליהודים עצמאות. חלקם עשו זאת בצורה מופגנת וביקורתית, בעוד אחרים נקטו בגישה סולידית יותר.

לא רבים זוכרים שבתחילת המאה ה-19 עסקו רוב מקימי הציונות בצורה כזו או אחרת בתקשורת בכלל ובעיתונות בפרט. העיתון "האחדות" למשל שפורסם בשנים 1910-1915 נערך על ידי רשימה ארוכה של אישים מפורסמים כמו דוד בן גוריון, יצחק בן צבי ורחל ינאית. מיותר לציין את ההשפעה של אותם אישים על ההתיישבות היהודית ואת הדרך שבה עיצבו את חיינו כיום.

הקמת המדינה והעיתונים שלצדה

העיתונאות הכתובה במדינת ישראל שלאחר הכרזת האו"ם והעצמאות היא כבר אופרה אחרת לגמרי. קודם כל, כבר עם הקמת המדינה נעשו ניסיונות להוציא עיתונים יומיים חדשים. עיתונים אלו היו אמורים להחליף את הגישה האלטרנטיבית של התקשורת מימי המנדט הבריטי ולייצג פרספקטיבה ממלכתית יותר, מה גם שהגופים העיקריים שהיו אחראיים על הנושא היו מפלגות וגורמים מוסדיים. מעבר לכך, עולם התקשורת בשנת 1948 היה שונה לחלוטין ממה שמוכר לנו כיום והעולים החדשים לארץ ישראל הביאו אתם את ההשפעות מארצות הברית ואירופה.

אם אכן משתמשים בהקמת המדינה כנקודת ציון מגלים שהעיתון הוותיק ביותר הוא "מעריב", שנוסד בשנת 1948 וגבר על מתחריו. "מעריב" היה מיום הקמתו עיתון יומי והוא הוקם על ידי עזריאל קרליבך שפרש מעיתון "ידיעות אחרונות" ועל ידי קבוצה של עיתונאים נוספים. לאורך כל שנות ה-50 וה-60 היה "מעריב" העיתון הנפוץ בישראל, בשנות ה-90 של המאה הקודמת הוא עבר לשליטתם של משקיעים ובאפריל 2014 הוא נמכר לקבוצת "גרזלם פוסט".

לצורך השוואה, העיתון "ידיעות אחרונות" החל לצאת לאור בדצמבר 1939 אך ב-15 בפברואר עזבה אותו כאמור קבוצה גדולה של עיתונאים כדי לייסד את "מעריב". באותו חודש השתנה בפועל האופי של העיתון, לכן הוותק שלו נספר רק מהקמת המדינה ולא כולל את טווח השנים של 1939-1948. עם זאת, כמובן שלא מדובר בגזירה משמיימת ורבים עדיין רואים ב"ידיעות אחרונות" את העיתון הפרטי הוותיק ביותר בישראל.

בנוסף, בין השנים 1974-1974 יצא לאור הירחון "עמדה" שבו נתנו במה סוציאליסטית לביקורת המדיניות, החברה והתרבות בישראל. רוב המאמרים עסקו במלחמת יום כיפור ובהיערכות המדינה הצעירה לאתגרים שבדרך.

מי לא שרד ולמה אפשר להיות אופטימיים?

חלק מהעיתונים שהוקמו יחד עם המדינה לא שרדו. הדוגמאות הבולטות לכך כוללות את עיתון "הבוקר" שזוהה עם הציונים הכלליים ונסגר סופית בשנת 1965, ואת העיתונים "על המשמר" ו"חדשות".

מנגד, בשנים האחרונות מבסס את מקומו בצמרת העיתון "ישראל היום" ובציבור החרדי נפתחו שני עיתונים יומיים חדשים שהם "יתד נאמן" ו-"המבשר". לא משנה באיזה צד של המפה הפוליטית אתם נמצאים, סביר להניח שתראו בכך עדות חיובית להתאוששות מצב העיתונות ולחשיבותה עבור החברה והתרבות.

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו | הצהרת נגישות

- חיבור מינוי דיגיטלי
- עדכונים במייל
- קנה מינוי דיגיטלי
- קנה מינוי לעיתון
- פרסם אצלנו
- לפרסום בעיתון
- שירות למנויים

עכבר העיר

- מתנות לפסח 2020
- פסח 2020
- מה עושים היום?
- אטרקציות לילדים
- טיולים לשבת
- מה עושים עם הילדים בסופ"ש?
- הופעות היום
- הצגות ילדים
- מופעי סטנדאפ

כלים שימושיים

- המייל האדום
- אודות הארץ
- חלון מבזקים
- ארכיון הארץ
- דיוור הארץ
- כל כותרות היום
- צור קשר
- מודעות אבל
- תנאי שימוש
- מינוי הארץ
- מינוי לעיתון
- מידע למנויים
- כנסים
- נגישות
- הארץ שלי

מדורים

- חדשות
- מעקב קורונה
- עדכוני קורונה
- מזג אוויר
- מפלס הכנרת
- מכ"ם גשם
- אוכל
- מתכונים לפסח
- ספרים
- סרטים
- דעות
- תרבות
- ספורט
- לוח חופשות 2020
- Haaretz.com
- Coronavirus
- Arrows – Archaeology
- Neil Young - Bob Dylan
- +Tehran - Apple TV
- Yemen - Iran - Saudi
- Israel - coronavirus second wave
- Middle East
- Israel news

שיתופי פעולה

- פגסוס טיולים
- SUPERMARKET – צרכנות פיננסית
- לימוד ערבית
- אופנה
- הריון ולידה
- משפחה
- קידום אתרים
- השקעות נדל"ן בחו"ל
- כל העיר ירושלים
- כלבו חיפה והצפון
- כאן דרום אשדוד
- צומת השרון כפר סבא
- השקמה חולון
- ערים רחובות

TheMarker

- שוק ההון
- חדשות
- גלובל
- נדל"ן
- TechNation
- MarkerWeek
- מגזין TheMarker
- TheMarker Women
- דין וחשבון
- מדיה ופרסום
- עסקים קטנים
- צרכנות
- קריירה
- רכב
- TheMarker TV
- כנסים
- Cafe

Finance

- ת"א 35
- ת"א 125
- מניית טבע
- מניית בזק